

Anexa 6.5 Un raport al Comisiei Europene evidentiaza existenta unei crize a inovarii in Europa (10 iunie 2011)

Potrivit concluziilor Comisiei Europene din Raportul privind competitivitatea Uniunii Inovarii, pentru ca strategia Europa 2020 sa poata determina o crestere economica durabila si inteligenta, **este necesar ca nivelul de performanta al UE in materie de inovare sa fie ameliorat considerabil** in numeroase sectoare.

Europa trebuie sa investeasca mai mult si intr-un mod mai „inteligent” in cercetare si dezvoltare atat in sectorul public, cat si in cel privat, ceea ce nu numai ca stimuleaza cresterea pe termen mediu, ci are si un efect contraciclic in perioadele de criza. Este necesara intensificarea cooperarii in domeniul cercetarii in UE si pe plan international, precum si o mai buna utilizare a rezultatelor cercetarii, inclusiv printr-o **protectie mai eficace a proprietatii intelectuale**. Sistemele de invatamant trebuie adaptate la nevoile de inovare ale intreprinderilor si trebuie incurajate mai mult IMM-urile inovatoare si dinamice. Este necesar sa se depuna eforturi concertate pentru valorificarea rezultatelor promitatoare obtinute de Europa in domeniul inovarii, in vederea solutionarii problemelor globale, cum ar fi schimbarile climatice. Trebuie eliminate inegalitatile dintre sexe in domeniul stiintei si cercetarii.

„Acest raport subliniaza faptul ca drumul spre Uniunea Inovarii este lung, dificil si presarat cu obstacole majore, insa confirma ca UE a adoptat politicile adecvate pentru a merge pana la capat. Punerea in practica a Uniunii Inovarii la nivel european si national reprezinta o necesitate absoluta in plan economic, fiind la fel de importanta pentru cresterea durabila ca si reorganizarea finantelor publice”, a declarat comisarul european pentru cercetare, inovare si stiinta, Máire Geoghegan-Quinn.

Raportul analizeaza punctele tari si punctele slabe ale sistemelor nationale de cercetare si inovare si ofera elemente concrete care pot sta la baza optiunilor strategice nationale. Raportul se bazeaza pe tabloul de bord al Uniunii Inovarii si include o fisa descriptiva cu informatii detaliate referitoare la performanta fiecarei tari in materie de cercetare si inovare.

Principalele concluzii ale raportului:

- **Europa trebuie sa-si accelereze investitiile in cercetare si inovare.** In prezent, UE progresa lent spre atingerea obiectivului de a investi 3% din PIB in cercetare si dezvoltare (2,01% in 2009), insa decalajul fata de principalii concurenti creste tot mai mult, mai ales din cauza faptului ca intreprinderile investesc mai putin in cercetare si dezvoltare. In 2008, 24% din totalul cheltuielilor mondiale pentru cercetare si dezvoltare au fost realizate in UE (29% in 1995). In raport cu PIB-ul, in Japonia sau in Coreea de Sud intreprinderile investesc de doua ori mai mult decat in Europa.
- In perioadele de criza economica, **investitiile acumulate in cercetare si inovare produc un efect contraciclic.** Tarile care si-au intensificat investitiile in cercetare si inovare au perspective mai bune de iesire din criza. In 2009, saptesprezece state membre au reusit sa-si mentina sau sa-si mareasca bugetul pentru cercetare si dezvoltare, iar in 2010 numarul lor era saispzece.
- **Investitiile in inovare trebuie sa fie mai „inteligente”.** Tarile cu cele mai bune performante in materie de inovare si-au concentrat investitiile asupra unei strategii de specializare inteligente, care combina politicile de stimulare a ofertei (cum sunt subventiile publice pentru invatamantul superior, cercetarea si dezvoltarea in sectorul intreprinderilor, capitalul de risc si infrastructurile stiintifice si tehnologice) si politicile de stimulare a cererii (cum sunt achizitiile publice de produse inovatoare, standardizarea bazata pe performante si reglementarea proconcurrentiala a pietelor produselor).

- Formarea personalului cu inalta calificare trebuie sa corespunda necesitatilor intreprinderilor. **Numai 46% dintre cercetatorii din UE lucreaza in sectorul intreprinderilor** (80% in SUA). Statele membre ar trebui sa-si adapteze sistemele de invatamant astfel incat sa sporeasca acest procent, garantand totodata o mai buna satisfacere a necesitatilor intreprinderilor.
- Integrarea si internationalizarea cercetarii duce la cresterea randamentului investitiilor. Internationalizarea si productia eficienta de excelenza stiintifica se consolideaza reciproc. Fluxurile de cunostinte din interiorul Europei (respectiv fluxurile de studenti, cooperarea in materie de co-publicatii si co-brevete) constituie un atu important si urmeaza sa fie imbunatatite ulterior, ca urmare a finalizarii Spațiului European de Cercetare. Aceste fluxuri sunt insa concentrate intr-un numar restrans de tari vest-europene.
- Existenta unor conditii-cadru nefavorabile impiedica transformarea cunostintelor in produse si servicii comercializabile. Europa pierde tot mai mult teren in ce priveste exploatarea rezultatelor activității de cercetare. UE este cel mai mare producator mondial de publicatii stiintifice supuse evaluarii inter pares (29% in 2009), insa in Japonia si Coreea de Sud ritmul de crestere a numarului de cereri de brevete depuse in temeiul Tratatului de Cooperare in domeniul Brevetelor (PCT) este aproape dublu fata de cel din UE. Jumatate dintre statele membre nu produc deloc brevete de inalta tehnologie validate de Oficiul European de Brevete (OEB). Sunt necesare masuri suplimentare pentru a proteja si gestiona intr-un mod mai rentabil proprietatea intelectuala. Brevetul comunitar negociat in prezent va constitui un important punct de plecare.
- Europa dispune de un potential important in materie de inventii tehnologice capabile sa solutioneze problemele societatii. In 2007, UE a inregistrat 40% dintre brevetele legate de tehnologiile de combatere a schimbarilor climatice. Acest lucru demonstreaza ca investitiile orientate in cercetare si demonstratie, realizate in sectoare-cheie, combinate cu masurile de sprijinire a dezvoltarii pietelor, pot duce la realizarea de noi tehnologii si inovatii. Acesta este spiritul parteneriatelor europene pentru inovare lansate de Uniunea Inovarii.
- **Avem nevoie de IMM-uri mai inovatoare si mai dinamice.** UE trebuie sa recupereze distanta fata de SUA in ceea ce priveste intensitatea cercetarii in sectoarele de inalta si medie tehnologie. Cu alte cuvinte, are nevoie de schimbari structurale, atat inter-, cat si intrasectoriale. Unele tari europene, precum Austria si Danemarca, au realizat aceasta schimbare structurala trecand la o economie bazata intr-o mai mare masura pe cunoastere. De asemenea, multe dintre aceste tari si-au revenit cu mai mult succes din criza economica. Elementele comune care stau la baza acestui succes sunt existenta unor IMM uri inovatoare si dinamice, valorificarea excelenței stiintifice din sectorul cercetarii publice si realizarea unor conditii-cadru favorabile introducerii de noi cunostinte pe piata.